

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.543 van 13 oktober 2015
in de zaak A. 217.150/IX-8729**

In zake: Evelien VAN DIEREN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW KATHOLIEK ONDERWIJS REGIO TURNHOUT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jim Deridder
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 210A bus 10
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 2 oktober 2015, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van het Sint-Claracollege te Arendonk van 22 september 2015, waarbij besloten wordt dat het oriënteringsattest C uitgereikt aan Evelien Van Dieren gehandhaafd blijft.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 oktober 2015, om 10.00 uur.

Staatsraad Bruno Seutin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoe-
kende partij en advocaat Jim Deridder, die verschijnt voor de verwerende partij,
zijn gehoord.

Auditeur Barbara Speybrouck heeft een met dit arrest eenslui-
dend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der
talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, geco-
ördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster is tijdens het schooljaar 2014-2015 leerling in het
tweede jaar van de derde graad Wetenschappen-Wiskunde ASO in het
Sint-Claracollege te Arendonk.

In het eerste semester heeft verzoekster een tekort voor het
examen Frans (46%). In het tweede semester heeft verzoekster drie tekorten voor
haar examens: Frans (48%), fysica (24%) en wiskunde (28%), en een tekort op het
dagelijks werk voor chemie (43%), Duits (35%) en Frans (46%). Dit geeft aan-
leiding tot een jaartekort voor Frans (49%), fysica (47%) en wiskunde (46%).

3.2. Op 30 juni 2015 beslist de delibererende klassenraad om zijn
beslissing uit te stellen en verzoekster bijkomende proeven voor Frans, fysica en
wiskunde op te leggen. Verzoekster behaalt op de bijkomende proeven 60% voor
Frans, 40% voor fysica en 32% voor wiskunde.

3.3. Op 21 augustus 2015 beslist de delibererende klassenraad aan
verzoekster een C-attest uit te reiken.

3.4. Een overleg met de directie leidt niet tot een opnieuw samenroepen van de delibererende klassenraad.

3.5. Bij gewone brief van 9 september 2015, ontvangen op 14 september 2015 stelt verzoekster beroep in bij de beroepscommissie.

3.6. Op 22 september 2015 beslist de beroepscommissie het beroep ontvankelijk doch ongegrond te verklaren en de evaluatiebeslissing, namelijk het C-attest, te bevestigen.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid van de vordering

4. In haar nota heeft de verwerende partij een exceptie van onontvankelijkheid opgeworpen.

Op de terechtzitting heeft de verwerende partij evenwel afstand gedaan van deze exceptie.

V. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

5. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

VI. Ernst van de middelen

A. Tweede middel

Standpunt van de partijen

6. In het tweede middel voert verzoekster de schending aan van de motiveringsplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel. Zij licht dit middel toe als volgt:

“De bestreden beslissing schendt de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel door te steunen op cijfergegevens m.b.t. de vakken fysica en wiskunde die niet kunnen weerhouden worden.

De resultaten van verzoekster voor de 3 bewuste vakken waarop het einde van het jaar er een tekort was, zagen er als volgt uit:

	Kerst			Juni			Eind
	DW	PW	SYN	DW	PW	SYN	SYN
Frans	62	46	50	46	48	47	49
Fysica	68	54	58	75	24	37	47
Wiskunde	74	54	59	50	28	34	46

Op de uitgestelde proeven behaalde verzoekster :

Frans : 60%

Fysica : 40 %

Wiskunde : 32 %

Daarbij dient te worden opgemerkt dat voor Fysica en Frans de leerstof van de uitgestelde proef het gehele 2° semester bedroeg en dat voor wiskunde de uitgestelde proef enkel bestond uit de onderdelen van het 2° semester waarop verzoekster slecht scoorde.

Het is vaste rechtspraak van de Raad van State dat men de attestering niet kan laten afhangen van het loutere resultaat dat werd behaald op de uitgestelde proeven.

Bijgevolg dienen deze uitgestelde proeven zowel inhoudelijk als cijfermatig te worden geïntegreerd in de reeds bestaande informatie en resultaten.

Dit betekent dat als men het volledige 2° semester herbevroegd dit resultaat in de plaats komt van het resultaat van juni. Dit resultaat dient dan bij het resultaat van het 1ste semester gevoegd te worden.

Dit betekent dat louter op basis van de cijfermatige implementatie men reeds tot het volgende resultaat komt :

	Kerst			DW juni + PW uigestelde proef			Eind
	DW	PW	SYN	DW	PW	SYN	SYN
Frans	62	46	50	46	60	57	53
Fysica	68	54	58	75	40	49	53
Wiskunde	74	54	59	50	32	37	48

Dit impliceert dus reeds dat er slechts 1 miniem tekort meer voorligt, m.n. voor wiskunde, maar dat voor alle andere vakken verzoekster slaagcijfers kan voorleggen.

Zoals reeds eerder aangehaald bestond de leerstof voor wiskunde voor de uitgestelde proef echter enkel uit deze leerstofonderdelen waarop verzoekster niet voldoende had gescoord.

Het is dan ook evident dat het moeilijker is voor verzoekster om enkel op deze onderdelen – waarvan men reeds weet dat deze moeilijk zijn voor haar – een slaagcijfer te halen.

Het bekomen resultaat van 32% op de uitgestelde proef dient dan ook in dat licht te worden bekeken enerzijds en anderzijds dient dit resultaat verrekend te worden met de resultaten van het 1° semester, maar ook met de behaalde resultaten van de onderdelen van het 2° semester waarvoor verzoekster wél geslaagd was.

M.a.w. zelfs voor wiskunde is het onzeker of er überhaupt sprake is van enig tekort, maar tot op heden krijgt verzoekster geen antwoord op de vraag hoe de resultaten zich tot elkaar verhouden.

De bestreden beslissing schendt de motiveringsplicht dan ook door geen concreet antwoord te geven op de kwestie van de cijfers zodat deze cijfers ook geen afdoende grondslag kunnen bieden voor de beslissing.

Een correcte verrekening van de uitgestelde proef geeft hetzij geen tekort, hetzij één minimaal tekort, wat evident de beroepscommissie moet aansporen tot een nieuwe evaluatie van de voorliggende gegevens en in elk geval tot een andere concretere motivering en normaliter ook een andere attestering.”

7. De verwerende partij voert ter weerlegging van het feit dat de bestreden beslissing de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel schendt, het volgende aan:

“In tegenstelling tot wat zij aanvoert, sluit de door verzoekster ontwikkelde redenering geenszins aan bij de vaste rechtspraak van de Raad van State omtrent de wijze waarop een delibererend orgaan – hetzij de klassenraad, hetzij thans ook de beroepscommissie – met de cijfergegevens van een bijkomende proef dient om te gaan.

Vooreerst breng verwerende partij in herinnering dat in het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw de beleidskeuze is gemaakt om in het secundair onderwijs af te stappen van ‘herexamens’ en eerder over te schakelen op een bijkomende proef, in de geest van de eerder prospectieve evaluatie van de leerling. Zoals het woord zelf aangeeft, is de ‘bijkomende proef’ een extra proef die aan de leerling wordt opgelegd, en die niet dient ter ‘vervanging’ van een voorgaand examen. Het feit dat een bijkomende proef – zoals verzoekster zelf bevestigt – binnen bepaalde grenzen anders gemoduleerd kan zijn naar vorm of inhoud in vergelijking met de reguliere beoordeling in de loop van het schooljaar, toont overigens ook aan dat de bijkomende proef niet beoogt een ander resultaat te vervangen, en dus te doen verdwijnen uit het leerlingendossier.

Ter zake oordeelde de Raad van State in het arrest Van Montfort: ‘De Raad van State stelt vast dat de delibererende klassenraad aan verzoeker voor wiskunde en chemie uitgestelde proeven heeft opgelegd. Dit zijn, anders dan in het hoger onderwijs, geen ‘herexamens’ waarbij een eerder onvoldoende presteren wordt weggeveegd en waarvan de nieuwe, in de plaats gekomen uitslag alleen bepalend is voor de beslissing over het slagen. Zoals in het eerdere schorsingsarrest al is vermeld, volgt uit artikel 5 van het organisatiebesluit dat de delibererende klassenraad met alle gegevens van het dossier moet rekening houden, en het resultaat van de uitgestelde proeven is in dat dossier slechts een van de elementen. Het is precies omdat een delibererende klassenraad door bijzondere omstandigheden meent op het einde van het schooljaar toch niet over alle nuttige gegevens te beschikken om over het al dan niet slagen van de leerling oordeelkundig te beslissen, dat hij over de mogelijkheid beschikt om zijn beslissing uit te stellen en om de leerling, uitzonderlijk, bijkomende proeven te laten afleggen.’

De herberekening die verzoekster heeft doorgevoerd en die volgens haar leidt tot een slaagcijfer op jaarbasis voor Frans en fysica kan dus – in het bijzonder wat fysica betreft – niet overtuigen.

Meteen is ook duidelijk dat de vraag die verzoekster blijft stellen – hoe de resultaten van proefwerken, jaartotaal en bijkomende proef zich tot elkaar verhouden – niet kan worden beantwoord, anders dan door te stellen dat er geen onderlinge cijfermatige verhouding kan worden aangewezen nu de resultaten van het jaartotaal en op de bijkomende naast elkaar staan. De hieronder geciteerde passage uit de bestreden beslissing motiveert zulks ook, zodat de motiveringsplicht in dat opzicht niet geschonden is.

Wat de beroepscommissie als feitelijke basis voor haar beoordeling diende te nemen – en heeft genomen – is derhalve dat verzoekster drie jaartekorten heeft en dat voor de drie betrokken vakken het resultaat op de ‘uitgestelde proef’ als bijkomend element in het dossier wordt gevoegd.

Voor fysica en wiskunde behaalde verzoekster oorspronkelijk jaartekorten van respectievelijk 47% en 46%. Bij die representatieve samenvattende cijfers voor de prestaties voor dagelijks werk en proefwerken doorheen het jaar, voegden zich vervolgens de resultaten op de bijkomende proeven van respectievelijk 40% en 32%.

De bestreden beslissing motiveert dat ook uitdrukkelijk: ‘Een uitgestelde proef is bedoeld om bijkomende informatie in te winnen, niet als loutere vervanging van het proefwerk in juni.’

Hieruit volgt dat verzoekster na de bijkomende proeven niet voor twee vakken (Frans en fysica) het jaartekort heeft weggewerkt, maar slechts voor één vak, met name Frans.

De beroepscommissie vermocht derhalve verzoeksters prestaties te beoordelen vanuit de optiek van onvoldoende behaalde leerplandoelstellingen voor fysica en wiskunde, waarbij het tekort voor wiskunde – in tegenstelling tot wat verzoekster aanvoert – niet ‘miniem’ is, gegeven het jaartotaal van 46% en het merkelijk zwakkere resultaat op de bijkomende proef van 32%.”

Beoordeling

8. Volgens verzoekster dienen de punten voor het examen in juni te worden vervangen door de punten voor de bijkomende proeven in zoverre zij betrekking hebben op de leerstof die moest worden overgedaan, waarbij deze punten dan bij de overige resultaten voor de vakken fysica en wiskunde moeten worden geteld. Zij leidt deze wijze van berekening af uit de vaste rechtspraak van de Raad van State en stelt dat “men de attestering niet kan laten afhangen van het loutere resultaat dat werd behaald op de uitgestelde proeven”, zodat “deze uitgestelde proeven zowel inhoudelijk als cijfermatig [dienen] te worden geïntegreerd in de reeds bestaande informatie en resultaten”.

In tegenstelling tot wat geldt in het hoger onderwijs, zijn uitgestelde proeven geen “herexamens” waarbij een onvoldoende presteren wordt weggeveegd en waarvan de nieuwe, in de plaats gekomen uitslag alleen bepalend is voor het slagen.

Daarenboven is er geen bindend voorschrift dat de door verzoekster voorgestelde berekeningswijze oplegt. Dergelijk voorschrift zou trouwens op gespannen voet staan met artikel 5, § 5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (hierna: het Organisatiebesluit) op grond waarvan met alle relevante gegevens van het dossier rekening moet worden gehouden en het resultaat van de uitgestelde proeven is in dat opzicht een van de elementen.

Bijgevolg wordt door de beroepscommissie, in antwoord op de argumentatie van verzoekster, op het eerste gezicht terecht gesteld dat “[e]n uitgestelde proef [...] bedoeld [is] om bijkomende informatie in te winnen, niet als loutere vervanging van het proefwerk in juni”.

Bij gebrek aan een bindend voorschrift, lijkt de interpretatie van het geheel van de voorliggende resultaten voor de vakken wiskunde en fysica dan ook te behoren tot de discretionaire bevoegdheid van de beroepscommissie.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de beroepscommissie de evolutie van de resultaten voor het examen in juni en de resultaten voor de bijkomende proeven in augustus heeft beoordeeld, zijnde een toch niet te onderschatten gebrek aan positieve evolutie (fysica: juni 24% - augustus 40% en wiskunde: juni 28% - augustus 32%). Dit oordeel wordt in de bestreden beslissing gestaafd door een op het eerste gezicht gedetailleerde analyse van de tekorten en, wat wiskunde betreft, ook door het feit dat verzoekster zelf heeft aangegeven dat zij zich onvoldoende heeft voorbereid en de moeilijkheidsgraad verkeerd heeft ingeschat.

De conclusie die de beroepscommissie daaraan verbindt, namelijk dat verzoekster de leerplandoelstellingen voor de vakken fysica en wiskunde onvoldoende behaalt, lijkt daarmee in overeenstemming.

Uit deze vaststelling volgt dat verzoekster geen schending van de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel aannemelijk maakt.

9. Het tweede middel is niet ernstig.

B. Eerste middel

Standpunt van de partijen

10. In het eerste middel voert verzoekster de schending aan van de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel. Zij licht haar middel toe als volgt:

“1.1.

De bestreden beslissing geeft geen globale beoordeling zoals nochtans vereist, houdt geen rekening met de ingeroepen elementen en faalt in zijn motivering.

De motivering focust zich enkel op de tekorten – die bovendien ter discussie staan – en houdt geen rekening met de positieve resultaten voor tal van vakken en brengt het globale slaagcijfer niet eens ter sprake.

Enkel reeds hierdoor is de beslissing onwettig, want de beroepscommissie dient het hele dossier en dus ook de positieve resultaten van de leerling in de beslissing te betrekken.

Men moet specifieke redenen hebben om een C-attest af te leveren aan een leerling die voor slechts één vak cijfermatig onderdoet. Dit is niet het geval.

Deze specifieke motivering geldt des te meer voor een leerling die in het laatste jaar zit en geldt *in casu* zeker nu het ene tekort een zeer miniem tekort is (48%) en betwistbaar (cfr. *infra*).

Men kan niet zonder meer stellen dat de leerling voor alle vakken de doelstellingen van het leerplan dient te bereiken.

De af/over-weging of de leerling bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het hoger onderwijs wordt niet gemaakt.

Aan verzoekster werd alvast nooit gemeld dat er een probleem was en het jaar niet met vrucht zou beëindigd worden.

1.2.

Verzoekster heeft bovendien uitzonderlijke omstandigheden aangehaald in het intern beroep waarvan de impact uitvoerig werden besproken ter zitting van de beroepscommissie : m.n. werd uitgebreid stilgestaan bij haar aanslepende ziekte en de impact die deze heeft gehad op het bekomen van de nodige basiskennis in het vijfde jaar, maar ook de invloed van afwezigheden in het zesde jaar om met vrucht de leerstof voor de uitgestelde proeven te begrijpen.

Het is begrijpelijk dat de klassenraad omwille van deze afwezigheden bijkomende proeven heeft uitgeschreven teneinde een beter beeld te krijgen, maar dit neemt niet weg dat verzoekster met het zelfde probleem geconfronteerd bleef : m.n. dat zij bepaalde basiskennis lijkt te missen die haar instaat stelt om de leerstof die zij wel heeft gehad ten volle te begrijpen.

Dit element maakt niet dat het resultaat daarom als beter dient te worden beschouwd dan wat het op basis van de cijfers laat zien, maar in de globale afweging van alle aspecten van het dossier dient dit element – dat volledig buiten de wil van verzoekster ligt – wel mee verdisconteerd te worden.

Deze omstandigheden worden op geen enkele manier in rekening gebracht of zelfs maar besproken door de beroepscommissie terwijl de toestand door de school gekend is en de impact eveneens (zie problemen in het vijfde jaar).

De uitgestelde proef heeft duidelijk deze probleem niet integraal kunnen ondervangen zodat het mee in de beslissing dient betrokken te worden.

De beslissing steunt zich tenslotte uitdrukkelijk op de studiehouding om verzoekster niet geslaagd te verklaren, hetgeen evident niet kan.”

11. De verwerende partij voert ter weerlegging van het feit dat de bestreden beslissing de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel schendt, het volgende aan:

“Uit de bespreking van het tweede middel blijkt dat de beroepscommissie terecht rekening heeft gehouden met ernstige tekorten in de te behalen leerplandoelstellingen voor twee vakken, met name fysica en wiskunde.

In de mate dat het middel uitgaat van de veronderstelling dat er slechts één jaartekort is, faalt het derhalve in feite en in rechte. De verwijzing naar de rechtspraak van de Raad van State die op dergelijke gevallen betrekking heeft, is niet relevant.

Hetzelfde geldt voor de grief dat de leerling niet voor alle vakken de doelstellingen van het leerplan dient te bereiken. Een dergelijke eis blijkt niet uit de bestreden beslissing. Dat verzoekster ontegensprekelijk voor twee richtingbepalende vakken de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate heeft behaald (wiskunde en fysica) plaatst haar evenwel duidelijk in andere feitelijke omstandigheden dan een leerling met één jaartekort.

Het gegeven dat de bestreden beslissing niet *expressis verbis* melding maakt van het globaal jaarcijfer, maakt deze beslissing niet onregelmatig – niet het minst omdat het jaarrapport ook geen globaal jaarcijfer vermeldt... – en evenmin volgt daaruit een schending van de motiveringsplicht of van artikel 57 van het Organisatiebesluit – voor zover verzoekster zich thans nog op deze bepaling beroept.

Verwerende partij wil hierbij in herinnering brengen dat in de discussie omtrent de motivering, het principiële uitgangspunt ter zake toch niet uit het oog mag worden verloren, met name dat voor kennisvragen – waar het hier over gaat – de motivering besloten ligt in de punten zelf. In het verlengde daarvan spreekt het voor zich dat uit het geheel van de behaalde resultaten ook een motivering spreekt.

Verder voert verzoekster aan dat zij zich in het tweede jaar van de derde graad bevindt – en dus in het laatste jaar van haar secundair schoolloopbaan – en dat de bestreden beslissing ten onrechte niet de afweging maakt of verzoekster haar studies in het hoger onderwijs zou kunnen voortzetten.

Vooreerst stelt verwerende partij vast dat verzoekster in haar procedure voor de Raad niet langer aanvoert dat de beroepscommissie ook rekening dient te houden met de specifieke studierichting die verzoekster in het hoger onderwijs beoogt. Terecht, daar de bestreden beslissing ter zake op goede grond overweegt dat de beoordeling van het delibererend orgaan daarvan geheel los staat. De klassenraad of de beroepscommissie kan overigens geen clausulering voor studierichtingen in het hoger onderwijs opleggen, zodat de ‘keuze’ waarvan de leerling gewag maakt, geheel vrijblijvend is.

Tweedens wil verwerende partij de dynamiek van de deliberatie in het tweede jaar van de derde graad in herinnering brengen. Artikel 38, 3° van het Organisatiebesluit stelt daaromtrent:

Een leerling beëindigt met vrucht :

1° (...)

2° (...)

3° het tweede leerjaar van de derde graad van het algemeen, het technisch of het kunstsecundair onderwijs, indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus voldaan heeft voor het geheel van de vorming van het betreffend leerjaar en bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het hoger onderwijs;

In de eerste plaats dient de klassenraad – of de beroepscommissie – bijgevolg te oordelen of de leerling de leerplandoelstellingen in voldoende mate heeft bereikt en aldus heeft voldaan voor het geheel van de vorming van het betreffende leerjaar. Pas daarna kan de vraag aan de orde komen hoe een en ander zich verhoudt tot de kansen op het succesvol aanvatten van studies in het hoger onderwijs. Ter zake wil verwerende partij in de marge overigens aanstippen dat de Vlaamse regelgever geen enkele indicatie heeft gegeven op welke grond een delibererend orgaan dat de eerste vraag positief heeft beantwoord, nog een A-attest (en een diploma) aan de leerling zou kunnen onthouden, louter op basis van de wel zeer prospectieve en wellicht ook verregaand hypothetische inschatting van slaagkansen in een ander onderwijsniveau.

Hoe dan ook, aan deze tweede vraag is de beroepscommissie ten aanzien van verzoekster niet toegekomen, nu de eerste vraag inzake de leerplandoelstellingen en de vorming voor het leerjaar negatief werd beantwoord, en dit op grond van een concrete motivering:

‘De interne beroepscommissie meent dat voor beide poolvakken (Wiskunde en Fysica) de leerplandoelstellingen onvoldoende werden behaald. Er is weinig evolutie in de resultaten van augustus in vergelijking met deze van juni.

Dit blijkt uit grote lacunes in de leerstof Fysica (theoretische afleidingen en begrippen niet gekend, sommige leerstofonderdelen niet geleerd, huistaken niet gemaakt, basisformules fout, ...). Uitslag proefwerk juni 24% en in augustus 40%.

Voor wiskunde was de theorie duidelijk niet gekend (juni: 29 op 104, augustus: 35 op 108). Vragen werden opengelaten, verschillende onderdelen waren ernstig ontoereikend (ruimte meetkunde 2 op 37, integraal rekenen 15 op 39, ...): Uitslag uitgestelde beslissing: 32%. Tijdens het verhoor heeft Evelien zelf te kennen gegeven dat ze onvoldoende was voorbereid (te laat begonnen) en de moeilijkheidsgraad verkeerd heeft ingeschat.

Evelien heeft momenteel nog onvoldoende basiscompetenties die we van een leerling einde secundair onderwijs (onderwijsvorm ASO, richting Wetenschappen – Wiskunde) mogen verwachten (time management, planning, studiehouding en –motivatie). Regelmatig werden taken en inhaaltoetsen niet gemaakt, aanbod van remediëring en inhaalactiviteiten werd genegeerd, ...’

Wat de uitzonderlijke omstandigheden betreft, is verwerende partij van oordeel dat hiermee maximaal rekening is gehouden, maar dat zulks, zeker in een laatste jaar van de opleiding, eigenlijk enkel de vorm kan aannemen van het bieden van extra kansen.

In het tweede jaar van de derde graad kunnen klassenraad of beroepscommissie immers aan een leerling die de leerplandoelstellingen kennelijk niet heeft behaald, niet meer het voordeel van de twijfel gunnen door alsnog de overgang tot een volgend leerjaar toe te staan, in de hoop dat de leerling aldan kan aantonen de vereiste kennis en vaardigheden te hebben verworven. Er is

immers binnen de schoolloopbaan van de leerling geen volgend jaar meer. Na het tweede jaar van de derde graad is er derhalve weinig tot geen ruimte voor prospectieve overwegingen – zie ook wat hierboven ter zake is uitgezet – en dient de vraag te worden beantwoord of de leerplandoelstellingen in voldoende mate werden bereikt.

Uit het dossier blijkt dat binnen de school met de door verzoekster aangevoerde uitzonderlijke omstandigheden maximaal rekening is gehouden op het ogenblik waarop dit mogelijk was. Zo heeft de klassenraad eind juni rekening gehouden met de talrijke afwezigheden ten gevolge van de persoonlijke problematiek, naast gezondheidsredenen, om verzoekster – hoewel zij een aantal aangeboden inhaalmomenten niet te baat had genomen – op grond van de drie jaartekorten niet onmiddellijk een C-attest toe te kennen, doch bijkomende proeven op te leggen.

Met die bijkomende proeven heeft verzoekster niet kunnen aantonen dat zij voor de twee profielbepalende vakken – fysica en wiskunde – wel degelijk de leerdoelstellingen in voldoende mate had bereikt.

Uit het proces-verbaal van de hoorzitting van de beroepscommissie blijkt dat verzoekster alleszins voor wiskunde te laat aan de studies voor de bijkomende proef is begonnen. In het verzoekschrift op intern beroep wordt uiteengezet dat verzoekster een groeiende desinteresse is beginnen vertonen voor ‘exacte vakken’ en dat de gekozen studierichting niet meer aansloot bij haar persoonlijkheid. In het verzoekschrift voor de Raad stelt verzoekster dat zij bepaalde stukken leerstof nooit heeft kunnen absorberen en begrijpen en dat zij daardoor wellicht bepaalde basiskennis mist.

Hoeveel begrip de klassenraad en de beroepscommissie ook kunnen hebben voor de persoonlijke omstandigheden van verzoekster, het bovenstaande kan er niet toe leiden dat een leerling met jaartekorten voor twee profielbepalende vakken om die reden een diploma zou kunnen afdwingen waarin wordt bevestigd dat zij het secundair onderwijs in de studierichting wetenschappen-wiskunde met vrucht heeft beëindigd.

De uitzonderlijke omstandigheden zijn in de bestreden beslissing geenszins buiten beschouwing gelaten. Integendeel antwoordt de beroepscommissie concreet het volgende:

‘De beroepscommissie heeft begrip voor de gezondheidsproblemen en persoonlijke moeilijkheden doch deze kunnen niet als voldoende excuus worden ingeroepen voor de zwakke resultaten.

Beroepscommissie heeft vastgesteld dat de school voldoende inspanningen heeft gedaan om tegemoet te komen aan Evelien haar situatie en haar hierin te ondersteunen.’

Zoals verzoekster het in haar verzoekschrift zelf stelt: de aangehaalde elementen hebben niet tot gevolg dat het resultaat als beter dient te worden beschouwd dan het in werkelijkheid op basis van de cijfers is. Nu het geenszins aan de school toe te schrijven valt dat verzoekster onvoldoende resultaten heeft behaald om geslaagd te worden verklaard, ziet verwerende partij niet in hoe het redelijkheidsbeginsel ertoe zou kunnen leiden dat aan verzoekster alsnog een A-attest en dus een diploma zou moeten worden toegekend.

Integendeel kan van een beroepscommissie, die na de zeer zwakke resultaten op de bijkomende proeven van wiskunde en fysica bovendien kennis

neemt van het feit dat de leerling qua motivatie en interesse in de studies eigenlijk reeds lang afgehaakt heeft, bezwaarlijk worden verwacht aan die leerling alsnog een A-attest en dus een diploma toe te kennen.

Wat de studiehouding betreft ziet verwerende partij niet in hoe verzoekster enerzijds kan aanvoeren dat de bestreden beslissing ten onrechte enkel focust op de tekorten, en anderzijds aan de beroepscommissie kan verwijten dat ook met alle andere elementen in het dossier rekening werd gehouden, met inbegrip van de studiehouding. Deze reflecteert zich hoofdzakelijk in de punten voor dagelijks werk, die dus mee in de globale beoordeling zijn betrokken.”

Beoordeling

12.1. Verzoekster voert in haar eerste middel de schending aan van de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel. Zij stelt dat de bestreden beslissing geen globale beoordeling geeft hoewel dit vereist is en evenmin rekening houdt met de ingeroepen elementen. Daardoor faalt volgens haar de bestreden beslissing in haar motivering.

12.2. In zoverre verzoekster aanvoert dat zij slechts “een zeer miniem tekort [...] (48%)” heeft voor wiskunde, blijkt uit de bespreking van het tweede middel dat dit standpunt niet kan worden bijgevalen.

12.3. Waar verzoekster aanvoert dat de bestreden beslissing enkel focust op de “tekorten”, “geen rekening [houdt] met de positieve resultaten voor tal van vakken” en “het globale slaagcijfer niet eens ter sprake” brengt, kan dit evenmin worden bijgevalen.

Vooreerst lijkt voor de ASO-richting wetenschappen-wiskunde het belang van de beide vakken fysica en wiskunde moeilijk te kunnen worden ontkend. Zo omvat het vak wiskunde het meeste aantal uren binnen de richting en aan het vak fysica wordt ten opzichte van de overige drie wetenschapsvakken (aardrijkskunde, biologie en chemie) het meeste gewicht toegekend.

Uit de bespreking van het tweede middel blijkt dat de beroepscommissie op basis van een gedetailleerd onderzoek van de tekorten en de oorzaak

daarvan van oordeel is dat verzoekster de leerplandoelstellingen voor de vakken fysica en wiskunde onvoldoende heeft behaald.

Uit de bestreden beslissing blijkt ook dat de beroepscommissie van oordeel is dat verzoekster nog onvoldoende basiscompetenties heeft die van een leerling einde secundair in de ASO-richting wetenschappen-wiskunde mogen worden verwacht. Er wordt gewezen op het feit dat verzoekster regelmatig taken en inhaaltoetsen niet heeft gemaakt, alsook dat zij het aanbod van remediëring en inhaalactiviteiten heeft genegeerd, zijnde aldus de globale studiehouding van verzoekster. Verder schenkt de beroepscommissie aandacht aan de gezondheidsproblemen en persoonlijke moeilijkheden van verzoekster, maar zij is van oordeel dat deze geen voldoende excuus kunnen zijn voor de zwakke resultaten. Tot slot houdt de beroepscommissie ook rekening met het feit dat de school afdoende inspanningen heeft gedaan om verzoekster te ondersteunen. Bijgevolg zijn ook deze elementen mee betrokken in de beoordeling om aan verzoekster een C-attest toe te kennen.

In acht genomen de vastgestelde tekorten voor deze beide vakken, zowel bij het examen in juni als bij de bijkomende proeven, die bezwaarlijk als minimaal kunnen worden bestempeld, en de overige vaststellingen uit het bestreden besluit, waaruit aldus impliciet blijkt dat de positieve resultaten voor de beroepscommissie daartegen niet opwegen, valt het verzoekster toe om concreet aan te geven welke positieve resultaten haar een kans geven een voordeliger beslissing te krijgen. Verzoekster doet dit niet. Het enkele feit dat in de bestreden beslissing het globale slaagcijfer niet uitdrukkelijk wordt vermeld – zoals de verwerende partij terecht stelt omdat het jaarrapport dit ook niet vermeldt – lijkt evenmin een schending van de motiveringsplicht in te houden.

12.4. In zoverre verzoekster aanvoert dat niet zonder meer kan worden gesteld dat een leerling voor alle vakken de doelstellingen van het leerplan dient te bereiken, moet worden vastgesteld dat dit niet uit bestreden beslissing blijkt.

12.5. In haar verzoekschrift stelt verzoekster ook dat nooit aan haar werd gemeld dat er een probleem was en het jaar niet met vrucht zou worden beëindigd.

Verzoekster gaat hier voorbij aan de overweging in de bestreden beslissing dat uit het verhoor en de verslagen van het leerlingendossier blijkt dat er meerdere contacten waren met haar ouders en hierbij de moeilijkheden werden aangekaart. Dit blijkt uit de stukken van het dossier. Zo was er een onderhoud in januari en in april. In het onderhoud van april is aan de ouders trouwens meegegeeld dat als verzoekster zich niet herpakt, het de negatieve kant zou uitgaan. Daargelaten nog of deze grief wel van aard is om de wettigheid van de bestreden beslissing te kunnen aantasten, mist ze feitelijke grond.

12.6. Verzoekster voert ook aan dat de bestreden beslissing niet afweegt of zij bekwaam wordt geacht om hogere studies aan te vatten.

In antwoord op dat argument uit het beroepsschrift – waarin verzoekster uiteenzet dat zij een groeiende desinteresse heeft voor exacte vakken, de studierichting totaal niet meer aansluit bij haar persoonlijkheid, zij zinnens is een studierichting aan te vatten zonder exacte vakken, en dat in acht genomen het globale resultaat over het gehele middelbaar, het aldus niet redelijk is vol te houden dat zij niet met vrucht hogere studies zou kunnen aanvatten – stelt de bestreden beslissing terecht dat de beroepscommissie op het einde van het secundair onderwijs dient te oordelen in welke mate de leerling de kennis, vaardigheden en attitudes van de leerplandoelen van het gevolgde structuuronderdeel wetenschappen-wiskunde heeft behaald los van de geplande of verhoopte vervolgrichting in het hoger onderwijs. Immers, de beroepscommissie kan geen clausulering voor studierichtingen in het hoger onderwijs opleggen.

Voorts kan de verwerende partij worden bijgevallen dat uit artikel 38, 3°, van het Organisatiebesluit volgt dat de beroepscommissie in eerste instantie dient te oordelen of verzoekster de leerplandoelstellingen in voldoende

mate heeft bereikt en dat het bekwaam worden geacht de studies voort te zetten in het hoger onderwijs afhankelijk is van een positieve beoordeling daarover. Te dezen is de beroepscommissie van oordeel dat verzoekster de leerplandoelstellingen niet heeft bereikt, zodat een afweging of verzoekster bekwaam is haar studies voort te zetten in het hoger onderwijs dan ook niet aan de orde is.

12.7. Verzoekster stelt dat zij in het intern beroep uitzonderlijke omstandigheden heeft aangehaald, te weten haar aanslepende ziekte en de impact die deze heeft gehad op het verwerven van de nodige basiskennis in het vijfde jaar, maar ook de invloed van afwezigheden in het zesde jaar om met vrucht de leerstof voor de uitgestelde proeven te begrijpen. Volgens haar zijn deze omstandigheden op geen enkele manier in rekening gebracht.

Verzoekster gaat er echter aan voorbij dat uit het verhoorverslag blijkt dat de problemen tijdens het vijfde jaar en het zesde jaar zijn aangekaart, en verzoekster tijdens het verhoor voor het eerst – in het beroepsschrift wordt daarvan geen gewag gemaakt – heeft vermeld dat zij “waarschijnlijk de basis al heeft gemist”. Daartegenover staat dat verzoekster in het beroepsschrift verklaart “een groeiende desinteresse [te hebben] voor exacte vakken” en dat “[v]oororal tijdens het laatste schooljaar [...] duidelijk [is] gebleken dat de studierichting totaal niet (meer) aansluit bij [haar] persoonlijkheid”. Uit het verhoorverslag blijkt dat verzoekster aan wiskunde “te laat [is] begonnen”, “weinig gebruik [heeft] gemaakt van remediëring”, “zich verkeken heeft op het vak” wiskunde en dat zij getuigt van een “desinteresse”.

De beroepscommissie oordeelt in de bestreden beslissing dat de gezondheidsproblemen en persoonlijke moeilijkheden van verzoekster “niet als voldoende excuus [kunnen] worden ingeroepen voor de zwakke resultaten” en stelt vast dat “de school voldoende inspanningen heeft gedaan om tegemoet te komen aan [verzoeksters] situatie en haar hierin te ondersteunen”, zijnde het aanbod tot remediëring tijdens het schooljaar en de mogelijkheid om bijkomende proeven af te leggen voor de vakken Frans, fysica en wiskunde.

Uit de voormelde vaststellingen volgt dat de argumentatie van verzoekster dat de basiskennis die zij ontbeert louter het gevolg zou zijn van haar afwezigheden wegens ziekte en persoonlijke problemen, niet lijkt te stroken met de werkelijkheid nu verzoekster zelf heeft toegegeven geen interesse meer te kunnen opbrengen voor de vakken fysica en wiskunde en niet wordt betwist dat zij weinig is ingegaan op de aangeboden remediëring. Bijgevolg kan bezwaarlijk worden gesteld dat uit de betrokken motivering blijkt dat de beroepscommissie de problemen van verzoekster buiten beschouwing heeft gelaten bij de beoordeling van het dossier of niet in redelijkheid tot de betrokken overweging is kunnen komen.

Tot slot kan, in tegenstelling tot wat verzoekster meent, ook aanvullend rekening worden gehouden met haar studiehouding aangezien dit verband houdt met haar kwaliteiten op vlak van kennisverwerving en vaardigheden.

12.8. Uit wat voorafgaat volgt dat verzoekster niet aannemelijk maakt dat de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel zijn geschonden.

13. Het eerste middel is niet ernstig.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

14. In het derde middel voert verzoekster de schending aan van het eigen schoolreglement en van de zorgvuldigheidsplicht. Zij licht dit middel toe als volgt:

“Het schoolreglement voorziet het volgende :

artikel 3.5.1 : klassenraad beslist, mede op basis van de resultaten die in de loop van het jaar behaald zijn

De beroepscommissie stelt dat zij dit artikel correct toepast en dat de uitgestelde proef heeft gediend om bijkomende informatie in te winnen, maar niet als loutere vervanging van het proefwerk in juni geldt.

Op welke manier de beroepscommissie het geheel van de resultaten dan wel tegenover elkaar afweegt, te beginnen met de basis van de resultaten die in de loop van het jaar behaald zijn blijft echter onduidelijk.

Bijgevolg komt de beroepscommissie op een onzorgvuldige wijze tot zijn besluit en schendt hierbij het schoolreglement, want niet alle resultaten worden in rekening gebracht.

Artikel 3.5.1. van het schoolreglement stelt ook dat de delibererende klas-senraad zich voor de besluitvorming steunt op de mogelijkheden voor de leer-ling m.b.t. zijn verdere studie- en beroepsloopbaan.

Ook hierover blijft het zoeken naar een antwoord in de beslissing.

De gekozen studierichting van verzoekster (communicatiewetenschappen) – zoals ook vermeld in het verzoekschrift intern beroep - bevat immers geen exacte vakken:

[...]"

15. De verwerende partij voert ter weerlegging van het feit dat de bestreden beslissing het schoolreglement en de zorgvuldigheidsplicht schendt, het volgende aan:

“In een derde middel steunt verzoekster zich op artikel 3.5.1 van het schoolreglement, en voert zij aan dat het onduidelijk is hoe de beroepscom-missie het geheel van resultaten tegenover elkaar heeft afgewogen.

Hierop heeft verwerende partij reeds geantwoord bij de bespreking van het eerste middel. Een schending van de aangehaalde bepaling uit het schoolre-glement of van het zorgvuldigheidsbeginsel is niet aangetoond.

De verwijzing in voormeld artikel 3.5.1 heeft, wat de verdere studie- en beroepsloopbaan betreft, uiteraard niet in de eerste plaats betrekking op de verdere studies in het hoger onderwijs.

Ten eerste geldt dit artikel voor de delibererende klassenraden van alle ja-ren, en dus niet alleen voor het tweede jaar van de derde graad, zodat in hoofdzaak wordt gedoeld op de verdere studieloopbaan binnen het secundair onderwijs.

Ten tweede vormen de ‘mogelijkheden voor de verdere studie- of be-roepsloopbaan’ slechts één element in de afwegingen van de deliberatie, en gelet op zijn plaats in de hierboven geschetste dynamiek van de deliberatie ook het minst doorslaggevende.

Ten derde gaat het evident om een advies inzake verdere studiekeuze, niet om een beslissingscriterium dat ertoe kan leiden dat op basis van de door de leerling – op niet bindende wijze – te kennen gegeven intenties inzake de verder studies, slechts resultaten plots beter worden of als beter zouden moeten worden beschouwd.”

Beoordeling

16. Artikel 3.5.1 van het schoolreglement van de verwerende partij bepaalt dat de delibererende klassenraad zijn beslissing onder meer steunt op de resultaten die de leerling in de loop van het schooljaar heeft behaald. Verzoekster steunt voor de aangevoerde schending andermaal op het feit dat de bestreden beslissing niet verduidelijkt op welke manier de beroepscommissie het geheel van de resultaten tegenover elkaar afweegt.

Daargelaten de vraag of het bepaalde in artikel 3.5.1 van het schoolreglement ook van toepassing is op de beroepscommissie, blijkt uit de bespreking van het eerste en het tweede middel dat de beroepscommissie met de nodige zorgvuldigheid tot haar besluit is gekomen, zodat de door verzoekster aangevoerde schending van het schoolreglement – dat in wezen niets anders zegt dan artikel 4 van het Organisatiebesluit – op het eerste gezicht niet voorligt.

Luidens artikel 3.5.1 van het schoolreglement dient de delibererende klassenraad zijn beslissing ook te steunen op de mogelijkheden voor de leerling voor zijn verdere studie- en beroepsloopbaan. Verzoekster wijst in dat verband erop dat zij in haar beroepsschrift heeft aangehaald dat zij een hogere studierichting kiest die geen exacte vakken bevat maar dat de bestreden beslissing daar niet op ingaat.

Zoals bij de bespreking van het eerste middel is vermeld, wordt in de bestreden beslissing terecht geantwoord dat de beroepscommissie op het einde van het secundair onderwijs dient te oordelen in welke mate de leerling de kennis, vaardigheden en attitudes van de leerplandoelen van het gevolgde structuuronderdeel wetenschappen-wiskunde heeft behaald ‘los van de geplande of verwachte vervolgrichting in het hoger onderwijs’. Dergelijk oordeel lijkt niet in te gaan tegen de bepaling van het schoolreglement die zoals de verwerende partij terecht aangeeft, eerder betrekking lijkt te hebben op de beoordeling van de studieloopbaan binnen het secundair onderwijs. Het schoolreglement lezen zoals

verzoekster dat doet, zou inhouden dat aan een leerling die niet voldoet aan de essentiële leerdoelstellingen van een richting in het secundair onderwijs toch een A-attest kan worden toegekend omdat hij vrijblijvend aangeeft in dezelfde richting geen hogere studies te zullen aanvatten. Dit lijkt te strijden met artikel 38, 3°, van het Organisatiebesluit.

Het derde middel is niet ernstig.

17. Er is niet voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 200 euro, en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 oktober 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Bruno Seutin,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Bruno Seutin